למי נחוץ תוצרת חוץ – דווקא בפסח

מאת נעמי גולן

לייבא שמן לישראל זה כמו להביא מקררים לאסקימואים.

נכון?

לא נכון. יש מסתבר אנשים המעדיפים, בשעה שהם חיים בארץ זית־שמן התנ"כית להשתמש בפסח בשמן הזית הספרדי, למשל. למה? התשובות מורכבות. אם הם יבואנים של כל השנה – למה שיפסידו בינם שבוע שלם בשנה? אם יש להם התנגדות אידיאולוגית למדינת ישראל – למה לא יתרמו את כספם לחיזוק תעשיות זרות במקום התעשייה "הציונית"? וכרגיל בחברה שהרשת השמועות היא מסמכנית המובהקים – מתחילים לספר שהחקפרה על המינעות מחמץ בזמן מסיקת השמן בחו"ל גבוהה יותר מאשר בארץ.

בעניין היבוא הכשר לפסח יש להבדיל בין תומרי גלם למוצרים מוגמרים, אומר לנו מסקסין, מנכ"ל "טעם ישראל" שבסיוען נסע הרב צבי נפנר מבד"צ אגודת ישראל להוליכו לברוק האם הפרות שם מקבלות מירוחות מזון ללא חמץ. מן החלב ההולנדי מפיקים אבקת חלב ומאבקה זו עושים את חמאת הקקאו במפעל הענק רזאן. עיסת קקאו זו במקום שמן הסויה (קטניות!) הזול יותר.

אם תראו על בקבוקי קטשופ את חותמת הפסח – סימן שיש בו גלוקוזה מתפחי אדמה. עוד חידוש של תשנ"א – הרבנים האתראים אף טורחים לציין על התווית שהגלוקוזה עשויה מתפוחי אדמה.

להערכתו של הרב סירנאואר עניין היבוא הכשר מחו"ל מצטמצם ולא מתרחב שכן גם בחוגים החרדיים משתכנעים בהדרגה שברבניות יושבים אברכים בוגרי ישיבות ויראי שמים המפקידים על קלה כחמורה.

מספרים שכאשר נכנס פעם הרב יחזקאל דאום לביתו של הרב וזנר, עמדו כל הנוכחים לכבודו ולכבוד גדולתו ביידיש התורה, יפה. אבל אם יסתמך הציבור החרדי על פיקוח הרבנות – מי יתן פרנסה למערכת הצעיפה של הבד"צים שהוקמה ברוב האחרון?

מפשיכים איפוא בלחצים על הייצרנים והיבואנים ואלה נענים אולי משום שאין להם הערכה מציאותית על כוח הקנייה של השוק שבו מדובר. הרב איתן איזמן, מנהל לישכת הרבנות הראשית לישראל מסביר שהיבוא הכשר לפסח מתרבה לדעתו משום שכלל היבוא לארץ מתרבה. כל יבואן חייב לקבל את חותמת הרבנות הממלכתית על פי חוק ואח"כ – לפי כוח עמידתו מייבאים לארץ כדי להכין ממנה שוקולד כשר לפסח.

אלא שאין זה אלא קצה הקרחון. עשרות יבואנים קיבלו את אישור הרבנות הראשית לישראל להביא לכאן מוזנות בשרים לפסח. "תפקידנו לתת שרות שלא יפגע בכשרות" אומר הרב יעקובוביץ ממחלקת היבוא "ואין זה תפקידנו להיות הבלם בפני יבוא מתחרה, מה גם שלהערכתי אין מפעל ייצרני בארץ שלא מייבא חלק ממוצריו." הרב יעקובוביץ מעריך שבתחשיב הכולל, רוב המוזנות הכשרים לפסח – מיוצרים בארץ אבל יש כאלה שלא ניתן לייצר בארץ כמו סוכר או פטריות בשמן זית הללו – מיובאים. ובכל זאת – לא הכל כשר כל כך. קורה שיבואן "נתקע" עם מלאי גדול של שמן זית כשר לפסח בלי שיעלה בדעתו שמישהו בארץ יתנגד לויתמותיו ואחרי שהתעשייה המקומית מקימה קול זעקה – רואג היבואן להעביר שבועות שבתר"ל נוקשים תומרות יתר משעת קטיקף, יענו, שומרים שהמוסקים לא יאכלו כריכי חמץ בזמן העבודה, כאילו בארץ לא ניתן לעשות כך או לא עושים כך.

הרב יוסי שירנאואר מספר על יבוא אפרסקים ומשמשים מדרום אפריקה, מסתבר שהבוסתנים הישראלים לא מספיקים למלא את דרישת השוק ומסביר עוד, וזה העיקר, שליעיתים בשל הסכמי סחר – לא ניתן לבלום יבוא למשך שמונה ימים – אז מייבאים. מה למשל מייבאים עודי? את רג נסיכת הנילוס. איזו קשרות לפסח קשורה לרג'ינ? בכל זאת, הציבור רוצה ותומות כשר לפסח גם על הסול וגם על נסיכת הנילוס, וגם על הסוכר המיובא. ובצדק, שכן סוכר אורזים – ואם אורזים במפעל שכולו חמץ – יש בעייה. אבל אגודים גם כן בעייתיים? ודאי, אומר הרב יוסי, את אגודי המלך העגולים והגרולים מורחים כשומר השייך לקטניות כדי שיכריכו. החידוש השנה – ייבוא אגודים לארץ ללא הכשרה.

ומה עם השקרים המקומיים? הרי אנחנו גם ארץ השקר.

ובכן, כשמדובר בשקרים שונים – מי לידינו יתקע שלא ניתנו אותן מסחיונות קודם לכן בוטנים? הרב עציוני המפקח על נושא הכשרות במפעל "השקייה" מבטיח שמוחנים שקרים במסחיונות נפרדות.

ולמה מתכוונים במיונו של אוסם כשר לפסח? לכך שהכינו אותו עם שמן השקרים היקר או הערכתו – מוסיפים תוחמות של בד"צים. שיקוליו כמובן עסקיים ולא הלכתיים. על כל פנים מי שמעריף את בד"צ אגודת ישראל על פני, נניח, תותמו של הרב לנגא – לא עשה תחקיר רציני על יחסי הכוחות בין השניים ומידת אמינותם. אין ספק שלרב לנגא – מעמד גבוה יותר בהידרכיית הכשרות.

סיפור מרתק בהכשר הזה שייך למה שהפרסומאים מכנים "משקה החיים" ורופאי שיניים מזהירים שהוא "רע לבריאות הפה, והיינו – קוקה קולה. אחרי דורות בהם שתה הציבור הדתי את הקוקה קולה ללא כל היסוס, התברר שהרב רלב"ג שנתן למפעל האם את ההכשרה – לא יודע את הסוד המסתורי הכמוס של התמצית ממנה נעשה המשקה הפופולארי. קמה זעקה גדולה בציבור אוכלי הכשרות בארה"ב ומיהר הרב רלב"ג והבטיח שלקראת פסח הוא משנה את הרכבי התמצית כך שאין בה חמץ.

נשארת העובדה בעינה שתמצית זו מייבאים לארץ ללא הבקורת והחותמת של הרבנות הראשית לישראל. כיצד מרשה לעצמו מפעל כה גדול – "לצפצף" על חוק המדינה? הרב הראשי לישראל, הרב אברהם שפירא, אומר הרב איזמן, נכנס לעובי הקורה ומתוכננת לו פגישה עם אנשי קוקה קולה.

ברור מאליו שבניעה לאמריקנים בנקודה רגישה כזו יכולה לשמש פתח לעבירה על החוק מצד יבואנים אחרים וטוב עושה הרבנות שהחליטה להתמודד עם האגוז הקשה לפיצוח הזה. ביניתיים – למי שעוד לא ידע, שהייה מודע לכך שמרובר במשקה קל שעין משגיחי הכשרות משגם המדינה לא שזופה עדיין את הרכביו. למרות שדרשה לעשות זאת. לא הידוע אחדש לכם שייבוא וייצור מזון כשר לפסח הוא נושא מורכב. אם הייצור כך, היבוא על אחת כמה וכמה.

אגב, כמה רחוקים הימים בהם בית שומר מצוות לא הכניס מזון מיוצר בחוץ אל בין כתליו הקדושים. הכל בפסח, נעשה בעשר אצבעות, פרס אולי למצות...

הכנסו היום לצרכנייה הכשרה או לרשתות השיווק – מלאי הקונסרבים והמעדנים תוצרת חוץ ותוצרת הארץ, עם חותמת "הכשר לפסח" מסנוור ומחמם. כמעט שאין להבדיל עוד בין עושר האפשרויות בכל השנה לבין מיגון המזון בתג המצות.

בסוד שיח

רבין הבהיר: אתמודד על הנהגת המפלגה

מאת שאול שיף

ח"כ יצחק רבין חזר השבוע להבהיר, ובאוזני נתרץ, כי הוא מתכוון להתמודד על הנהגת מפלגת העבודה, כאשר נושא זה יעמוד על סדר היום. ח"כ רבין אמר זאת לח"כ גד יעקבי הרואה אף הוא את עצמו כמועמד להנהגת המפלגה.

איש מתנהו של יצחק רבין, ח"כ יעקב צור ניסה השבוע לשדל את מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר לתמוך ביצחק רבין בהתמודדות על ההנהגה אך קיסר, כדרכו, נמנע לנקוט עמדה לטובת מי מהמועמדים. מקורבי של מזכ"ל ההסתדרות הבהירו בהתעצות פנימית, כי הוא לא יתמודד בקלפי על הנהגת המפלגה, כשם שלא התמודד על מקומו בכנסת ועל כהונת המזכ"ל והוא יכבוש לתמונה רק אם יתבקש להיות מועמד של פשרה וללא התמודדות. "דור הביניים" קרי כל המועמדים על הנהגת המפלגה, מבקשים להגיע להבנה ביניהם בשורה ארוכה של נושאים, כדי שיוכלו להתלכד סביב המטרה העיקרית: סילוק ההבנהה הנוכחית מזירת ההתמודדות. שניים מבין המחוכרים כמועמדים לתפקיד יו"ר המפלגה סיפרו למקורביהם, כי נדהמו מהתבטאויותיו של שמעון פרס בכמה נושאים עקרוניים בשבועות האחרונים והביעו תקווה כי מקורבו יצליחו לשכנעו לפנות את הזירה הפוליטית בדרך של כבוד.

"פשקווילים" גם בתנועת ש"ס

כתבי הפלסתר ("פשקווילים" בלע"ז) הינם לחם־חוק בכל מפלגה פוליטית. התמזג ככך במיוחד המפלגות הדתיות. בדרך זו מצאה ומוצאת האופוזיציה, שפחדה מתבוסה "הנוסים" פורקן לביקורתה על הנהגת המפלגה או פעיליה המרכזיים. באחרונה היה רי שקט בתחום זה. כנראה שהאופוזיציונרים עייפו מהיעדר תגובה לאשמותיהם האנונימיות. והנה בימים אלה ממש נתברר כי לא אלמן ישראל, וסיפור "הפשקווילים" הגיע גם ל"ס, ותנאים ופעילי ש"ס קיבלו "אגרת שאלות" המותחת ביקורת על מנהיגותו הדומיננטית של האיש החזק בש"ס, הרב אריה דרעי. כאגרת הזו נעשה גם ניסיון לסכסך בין שר הפנים, אריה דרעי לבין שר התקשורת, יי רפאל פנחסי, ועוד בעניין ש"ס:

אחד הח"כים של ש"ס אמר השבוע בשמץ של לעג (על מ"י) "איך שנלגל מסתובב לו. לפני שנה בדיוק הפילה ש"ס את "ממשלת שמיר" ואף כיני ניתן לו "איש רמים". ואילו השבוע באיצטדיון יד אליהו ישבו ראשי ש"ס וקהל אוהדיה והתכבדו בנוכחותו של ראש הממשלה, יצחק שמיר והדהו לה' על הנסים ועל הנפלאות..."

בן 105 זכרונו לברכה

השבוע הלך לעולמו והוכא לקבורה בלוויה צנועה ביותר הרב שלמה ארליך. בן 105@ היה במותו. גיל שוודאי כל עתון בכל מקום בעולם היה נדרש אליו, אילו רק היה יודע את העובדות.

הרב שלמה ארלה זל היה נואם מבוקש בכמה בתי־כנסת במרכז תל־אביב, בן תודה אמיתי שכרה מן הכבוד. חי שנים רבות בחברון לאחר שהגיע אליה מביאליסטוק לאחר השחיטה ברח לאלכסנדריה, שם נשא יהודיה מקומית ולאחר שנים חזר לישראל. היה חברותא של רבי חיים נאה זצ"ל (בעל המחבר "שיעורי תורה" ובר־פלוגתא של מרן בעל "ההון אישי" זצ"ל) ועוד גדולי תורה ידועים. על־פי תעודת הזהות נפטר בגיל מאה, אלא שלא אחת הסביר כי התאריך בתעודת הזהות צויין לצורך השירות הצבאי. בשנים האחרונות גר (אם אפשר לקרוא לזה כך) בעליית־גג ברחוב סמוך לתחנה המרכזית בתל־אביב ונסתייע בבעלי חסר. ביום ששי המחרון נפרד מהם, ובראשית השבוע החויר נשמתו ליוצרו.

שלטונות ההגירה בארה"ב חוקרים מסמכים מזוייפים

חוקרים מטעם שלטונות ההגירה האמריקנים פתחו בימים האחרונים בחקירה אצל גורמים שונים בישראל, אמיתותם של מסמכים, שעניינם סמכיות לרבנות ושימוש ברבנות. מסתבר, כי כמה ישראלים שביקשו לקבל אזרחות אמריקנית או את הכרטיס הירוק המציאו לשלטונות ההגירה מסמכים כאילו הוסמכו לרבנות ואף שימשו כרבנים במקומות שונים בישראל. כך, למשל, זייפו מסמך בחתימתו של רבה של מגדל העמק, הרב דוד יצחק גרוסמן, כאילו הועסק במקום, בבית־דין לגיור וכיו"ב. החוקרים הופתעו מרמת הזיוף ומותצפת הזייפנים לעשות שימוש ברבנים מוכרים וידועים. עתה משתגלתה התרמית – יגורשו מארה"ב לישראל, לא לפני שיועמדו שם לדין.

"יונה" פעילה לטובת קצובר

אישיות ידועה במפלגת העבודה הנמנית על אגף "היונים" במפלגה והעומדת בראש עמותה ידועה לעניניי תרבות ודת, התבטייה לטובת בני קצובר מראשי "גוש אמנים", בבחירות החוזרות בקלפיות בבני־ברק ורמת־גן. כידוע, אמור בני קצובר להיכנס לכנסת ("התחייה") אם בבחירות החוזרות בקלפיות הנ"ל, לא תצליח "דגל התורה" לגייס קולות מעבר לכוחה האמיתי בתוך כ־1500 המצביעים. "הקרב" מתנהל מבית לבית ומבחוך הדומיננטית של האיש החזק בש"ס, הרב אריה דרעי. באגרת הזו נעשה גם ניסיון לסכסך בין שר הפנים, אריה דרעי לבין שר התקשורת, יי רפאל פנחסי, ועוד בעניין ש"ס:

אחד הח"כים של ש"ס אמר השבוע בשמץ של לעג (על מ"י) "איך שנלגל מסתובב לו. לפני שנה בדיוק הפילה ש"ס את "ממשלת שמיר" ואף כיני ניתן לו "איש רמים". ואילו השבוע באיצטדיון יד אליהו ישבו ראשי ש"ס וקהל אוהדיה והתכבדו בנוכחותו של ראש הממשלה, יצחק שמיר והדהו לה' על הנסים ועל הנפלאות..."

אורן שחור לתפקיד בכיר במשטרת ישראל?

בשבועות האחרונים רווחר ידיעות, כי שר המשטרה, רוני מילוא מתכוון למנות את עו"ד אורן שחור, קצין מודיעין ראשי המתכוון ככל הנראה לפרוש מצה"ל – לתפקיד בכיר במשטרת ישראל. טרם ידוע אם תא"ל שחור נתן תשובה חיובית לפנייית השר, ואם כן – לאיזה תפקיד הוא מיועד. בממשלה וראש הממשלה משבחים את מערכת היחסים הטובה והחברית הנרקמת בין שר המשטרה לבין מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב יעקב סרנר ועל כי יחסי האמון ביניהם מסייעים בתיפקודה היעיל של המשטרה. ההבנה בין השניים מצאה את ביטויה במיוחד במהלך המלחמה במפרץ על כל גילויה כאן בישראל.